

Rådmannens forslag til Handlingsprogram 2019 -2022 med økonomiplan 2019

Saksbehandler: Emil Schmidt

Saksnr.: 18/03043-1

Behandlingsrekkefølge

Møtedato

Administrasjonsutvalget	07.11.2018
Hovedutvalg for helse og sosial	31.10.2018
Hovedutvalg for oppvekst og kultur	31.10.2018
Hovedutvalg for teknikk og miljø	01.11.2018
Formannskapet	07.11.2018
Klima- og miljøutvalg	30.10.2018
Eldrerådet	30.10.2018
Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	30.10.2018
Ungdomsrådet	29.10.2018
Kommunestyret	
Arbeidsmiljøutvalget 2018	
Formannskapet	

Rådmannens innstilling:

1. Forslag til handlingsprogram 2019-2022 vedtas.
2. Forslag til drifts- og investeringsbudsjett for 2019 vedtas.
 - a) Skattesatsene for 2019 fastsettes på høyeste sats i henhold til Stortingets vedtak i statsbudsjettet for 2019.
 - b) Forslag om nye stillinger og omgjøringer av stillinger vedtas, jf. vedlegg 4.
 - c) Forslag til kommunale avgifter og gebyrer vedtas som Ås kommunes avgifter og gebyrer for 2019, jf. vedlegg 7.
 - d) Opptak av ordinært lån på 235 941 000. kr vedtas. I tillegg tas det opp startlån for videreutlån på 30 mill. kr. Rådmannen gis fullmakt til å benytte mellomfinansiering i form av trekkfasilitet på inntil 15 mill. kr.
 - e) Gebyrene på selvkostområdene prisjusteres i henhold til selvkost.
 - f) Det budsjetteres med 6 680 000 kr i avkastning på kommunens e-verksmidler i 2019. Eventuell meravkastning utover dette skal avsettes til styrking av bufferfond.
 - g) Det nedsettes en politisk og administrativ arbeidsgruppe som våren 2019 utarbeider forslag til finansielle handlingsregler for Ås kommune.
3. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal følgende utskrivningsalternativ benyttes for skatteåret 2019:
 - a) Næringseiendom, kraftverk, vindkraftverk, kraftnett og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum, jfr eiendomsskatteloven § 3 bokstav d
 - b) Det skrives ut skatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med én syvendedel i 2019 (overgangsregel til §§ 3 og 4 første ledd første punktum)
 - c) Eiendoms-skattesatsen skal utgjøre 7 ‰ – 7 promille for begge punkter
 - d) I medhold av eiendomsskatteloven § 7 skal følgende eiendommer fritas helt eller delvis for eiendomsskatt:

Ås kommune

- Eiendommer tilhørende stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne kommunen, fylket eller staten, jfr eiendomsskatteloven § 7 a.
 - Bygninger som har historisk verdi, jfr eiendomsskatteloven § 7 b
- e) Eiendommer som har fått fritak for eiendomsskatt i 2019 behøver ikke å søke fritak påfølgende år. Det forutsettes at det ikke har vært vesentlige endringer på eiendommen og organisasjonsform til hjemmelshaver. Eiendomsskattekontoret skal utarbeide et forslag om hvilke eiendommer som fritas etter eiendomsskatteloven § 7 a og b for skatteåret 2020 som legges frem for kommunestyret for vedtak. Forslaget skal basere seg på de som innvilges fritak for skatteåret 2019. For eventuelle nye søkere om fritak settes fristen for å søke fritak etter eiendomsskattelovens § 7 til 1. oktober før skatteåret.
- f) Eiendomsskatten skal betales med samme terminforfall som for kommunale avgifter, jfr eiendomsskatteloven § 25.
- g) Ved taksering/retaksering og utskrivning av eiendomsskatt benyttes tidligere vedtatte skattevedtekter.

Ås, 22.10.2018

Trine Christensen
Rådmann

Emil Schmidt
Økonomisjef

Avgjørelsesmyndighet:
Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:
Ungdomsrådet
Eldrerådet
Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
Klima- og miljøutvalg
Hovedutvalg for helse og sosial
Hovedutvalg for oppvekst og kultur
Hovedutvalg for teknikk og miljø
Arbeidsmiljøutvalget
Administrasjonsutvalget
Formannskapet 1. gang
Formannskapet 2. gang – innstilling kommunestyret
Kommunestyret

Vedlegg:
Handlingsprogram 2019-2022 Rådmannens forslag

Saksutredning:

Rådmannen har utarbeidet et forslag til handlingsprogram for 2019-2022. Forslaget er utarbeidet med bakgrunn i kommunens overordnede mål og strategier, jf. Kommuneplanen 2015-2027. Hovedmålene i Kommunestyrets vedtatte kommuneplan setter retningen for rådmannens budsjettforslag. Budsjettet er tjenestebasert i tråd med kommunestyrets vedtak 21. juni 2017. Videre bygger forslaget på føringer gitt av formannskapet og utvalgene under budsjettprosessen som startet våren 2018.

Nødvendige investeringer i skoler, barnehager, helse- og omsorgsboliger er innarbeidet for å sikre et godt tjenestetilbud framover. Ås kommune står foran sitt største investeringsløft noensinne, med investeringer i planperioden på 1,1 mrd. kr. Økte renter og avdrag, samt driftskostnader knyttet til åpning av nye Solberg skole, nye Rustad skole, ny barnehage i Nordby og nybygg på Moer sykehjem, bidrar til at kommunen får det økonomisk krevende utover i perioden. Dette er imidlertid viktige investeringer for fremtiden, men det krever at kommunen må nedprioritere andre tjenester i en periode.

Lav befolkningsvekst

Befolkningsveksten viser nå en liten stagnasjon dersom man ser bort fra økt innflytting av studenter som følge av studentprosjektet. Dette medfører at kommunen får redusert rammetilskudd de nærmeste årene. Rådmannens budsjettforslag innebærer derfor betydelige innstramminger på flere tjenesteområder.

Samtidig forventes det en stor befolkningsvekst mot slutten av planperioden som følge av stor boligbygging. Kommunen må derfor forberede seg for denne veksten gjennom nødvendige investeringer og dreining av tjenestetilbudet til et nivå som er økonomisk bærekraftig. Kommunen vil ikke klare å møte denne befolkningsveksten med en videreføring av dagens tjenestenivå. Dette fordi forventede demografikostnader vil øke mer enn forventet økning i inntekter.

Investeringer og kapasitet må tilpasses reelt behov

Kommunen er selv ansvarlig for å vedta investeringer som kommunen vil ha inntekter i fremtiden til å bære. Kommunen får ikke kompensasjon for økte finanskostnader. Kostnader knyttet til nye investeringer må derfor dekkes av kommunens inntekter fra skatt og rammetilskudd. Nivået på disse inntektene styres av den demografiske utviklingen. Dette medfører at investeringer må vurderes opp mot forventet demografisk utvikling for ulike brukergrupper.

Innen barnehageområdet har det vært en nedgang i antall barn de senere årene. Kommunen får da reduserte inntekter til barnehagesektoren gjennom rammetilskuddet. Kommunen må da tilpasse tjenestetilbudet ved å ta ned kapasitet, blant annet med å stenge avdelinger eller legge ned barnehager. For 2019 er rammetilskuddet redusert med 7 mill. kr som følge av nedgang i antall barn. Rådmannen foreslår på denne bakgrunn å nedlegge Sagalund barnehage.

Det er i planperioden ikke forventet en økning i antall elever som forsvarer en investering i Åsgård skole. Det vil bli en betydelig overkapasitet dersom Åsgård

Ås kommune

utbygges nå. Kommunen vil da måtte bruke en unødvendig høy andel kostnader på lokaler fremfor andre tjenester.

For å sikre at kommunen kan tilby gode nok tjenester innen alle tjenesteområder må kommunen tilpasse kapasiteten etter som behovet endrer seg. Eksisterende kapasitet må utnyttes så godt som mulig før ytterligere investeringer igangsettes. En overkapasitet innen et tjenesteområde vil medføre at det må kuttes i andre områder. Rådmannen mener at ytterligere kutt i tjenester vil ha store negative konsekvenser og vil derfor sterkt anbefale en utsatt utbygging av Åsgård skole. Planarbeidet vil imidlertid fortsette og rådmannen vil i arbeidet med nye prognoser følge befolkningsutviklingen for skolekretsen nøye.

Innen institusjonstjenester foreslår rådmannen en trinnvis utnyttelse av utvidelsen på Moer sykehjem fra 2021.

Omorganisering av organisasjonen

Et element i omstillingsarbeidet siste året har vært ny organisering av kommunen. Ny kommunalsjef for felles tjenester/stabene vil tilføre en nødvendig styrking av det strategiske nivået. Kommunens størrelse, stadig økt oppgaveportefølje og strammere økonomi har gitt behov for ny struktur gjennom å samle enhetene i større virksomheter. Dette for å kunne ta ut mer effekt av samarbeid og ressurser. Med de store utfordringene enhetene får framover, med krav om økonomiske reduksjoner og vridning av tjenester, vil virksomhetslederne være et helt nødvendig verktøy for å lykkes.

Økonomiske konsekvenser:

Budsjettert netto driftsresultat viser et budsjett i balanse for planperioden. Budsjettert netto driftsresultat er imidlertid langt under fylkesmannens anbefaling på 3 % netto driftsresultat. Det betyr at budsjettet ikke har nødvendige reserver for uforutsette hendelser. Det ligger også betydelige innsparinger i Rådmannens forslag og det er usikkerhet knyttet til om alle innsparingene kan realiseres.

Det budsjetteres med avsetning på 31 mill. kr til disposisjonsfond i perioden. Dette bidrar til en styrking av kommunens buffere.

Alternativer:

Rådmannen foreslår omstilling og besparelser på de fleste tjenesteområdene. Dette utgjør til sammen følgende beløp per år:

2019	2020	2021	2022
14 600 000	31 950 000	43 350 000	49 450 000

Rådmannen har i kapittel 5.19 innarbeidet forslag til tiltak for å nå kravet om omstilling og reduksjon. Her ligger det også en tabell under avsnittet «alternativ innstilling». Dette er alternative forslag til besparelser som ikke er innarbeidet i Rådmannens forslag.

Ås kommune

Konklusjon med begrunnelse:

Rådmannen anbefaler at forslag til Handlingsprogram 2019 – 2022 vedtas.

Kan vedtaket påklages?

Nei

Ikrafttredelse

Umiddelbart